

Na temelju točke 45. Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2002. godini (Narodne novine 34/02) Ministarstvo unutarnjih poslova izradilo je

IZVJEŠĆE
o obavljenim aktivnostima nositelja zadataka po određenim točkama
Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera
zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2002. godini

Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2002. godini (u daljnjem tekstu: Program aktivnosti) donijela je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 28. ožujka 2002. godine, a isti je objavljen u Narodnim novinama br. 34/02.

Na temelju točke 45. Programa aktivnosti zaduženo je Ministarstvo unutarnjih poslova da izvijesti Vladu Republike Hrvatske o zadaćama provedenim prije protupožarne sezone.

U ovom izvješću prikazan je osvrt na provedbu posebnih mjera zaštite od požara u razdoblju od 01. siječnja do 31. prosinca 2002. godine, sukladno zadaćama pojedinih nositelja iz Programa aktivnosti i zaključaka Vlade Republike Hrvatske usvojenih na sjednici održanoj 28. ožujka 2002. godine

STATISTIČKI POKAZATELJI

Osnovni podaci o požarima u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 01. siječnja do 31. prosinca 2002. godine i usporedba s istim razdobljima u 2000. i 2001. godini prikazani su u slijedećoj tablici:

Požari u Republici Hrvatskoj	2000.	2001.	2002.
	11.613	7.565	8.052
Požari na objektima i otvorenom prostoru:			
- objekti	3.816	3.541	3.360
- otvoreni prostor	7.797	4.024	4.692
Požari prema načinu izazivanja:			
- nehaj – nepažnja	9.735	5.717	5.933
- namjera	367	245	268
- ostalo	1.511	1.603	1.851
Ukupna izravna materijalna šteta u kunama:	2.247.643.866	972.491.850	343.079.632
- objekti	96.480.949	201.396.315	259.289.864
- otvoreni prostor	2.151.162.917	771.095.535	83.789.768
Požari otvorenog prostora:	7.797	4.024	4.692
- priobalno područje	2.821	1.745	1.240
- <i>krš-kontinentalno + kontinentalno područje</i>	4.976	2.279	3.452
Spaljena površina otvorenog prostora ukupno u ha:	129.883	27.251	74.945
- priobalno područje	38.588	13.013	3.514
- <i>krš-kontinentalno + kontinentalno područje</i>	91.295	14.238	71.431
Nastradale osobe u požarima:			
- smrtno	40	44	35
- ozlijeđeno	201	125	196

Podaci navedeni u prethodnoj tablici razvidno pokazuju da je u 2002. godine u odnosu na 2001. godinu:

- smanjen ukupni broj požara za **6,05%**;
- smanjen broj požara na objektima za **5,39%**;
- povećan broj požara na otvorenom prostoru za **14,24%**;
- smanjena ukupna izravna materijalna šteta za **183,46%**;

- **povećana izravna materijalna šteta** u požarima objekata za **22,33%**;
- **smanjena izravna materijalna šteta** u požarima otvorenog prostora **9,2 puta**.

Na području priobalja tijekom 2002. godine u odnosu na isto razdoblje 2001. godine **smanjen je broj požara** otvorenog prostora za **28,9%** uz **smanjenje** opečarene površine **3,7 puta**. Indeks opečarene površine po nastalom požaru za područje priobalja u promatranom razdoblju 2002. godine **manji je** za **163,5%**.

AKTIVNOSTI POJEDINIH MINISTARSTAVA I OSTALIH SUDJELOVATELJA U PROVEDBI PROGRAMA AKTIVNOSTI

1. Ministarstvo unutarnjih poslova kao nositelj zadataka i sudjelovatelj u aktivnostima na provedbi Programa aktivnosti:

- izradilo je i 26. travnja 2002. godine uputilo naputke svim policijskim upravama u kojima su detaljno razrađene obveze i zadaci glede provođenja pojedinih zaduženja iz Programa aktivnosti, posebno vezanih uz preventivno djelovanje iz područja zaštite od požara;
- djelatnici Inspektorata Policijskih uprava su, u suradnji s djelatnicima temeljne policije, sukladno obvezama i zadacima iz spomenutih naputaka obavili savjetodavne razgovore s nositeljima vlasti jedinica lokalne uprave i samouprave i ostalim sudjelovateljima u obavljanju zadataka iz Programa, a u cilju razmatranja stanja zaštite od požara, mogućnost i realizacije pojedinih zadataka iz Programa aktivnosti, te pružanja stručne pomoći u dijelu iz svoje nadležnosti. Tom prilikom utvrđeno je u kojoj fazi donošenja su planovi zaštite od požara te jesu li isti usklađeni s najnovijim stanjem (**točke 1. i 9. Programa aktivnosti**);
- u suradnji s drugim nadležnih inspekcijama obavljen je nadzor nad pravnim osobama koje obavljaju određenu gospodarsku, turističku, zaštitarsku ili drugu aktivnost na otvorenim prostorima, posebice obalnim i otočnim šumama i prostorima kojima prijete povećana opasnost od nastanka i širenja požara. Navedene pravne osobe su na temelju **točaka 5. i 26. Programa aktivnosti** imale obvezu izrade planova i operativne provedbe motriteljsko-dojavne službe na terenu;
- temeljem **točke 16. Programa aktivnosti**, nadzornici Inspektorata obavili su nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija subjekata koji predstavljaju poseban gospodarski, poljoprivredni, turistički interes ili su od interesa zaštite prirode i okoliša, a vezano za turističku i žetvenu sezonu. U svezi s navedenim, nadzor je proveden u turističkim objektima (hoteli, moteli, marine i sl.), objektima skladištenja i prometa eksplozivnih tvari, građevinama gdje se obavlja čuvanje i pretakanje zapaljivih tekućina i plinova i dr. U slučajevima neizvršenja obveza rješavanja su naložene odgovarajuće mjere protupožarne zaštite ili pokrenuti prekršajni postupci;
- prema **točkama 12. i 13. Programa aktivnosti** obavljen je uvid u izvršenje planova izrade prosjeka kroz šumska područja, kao i nadzor Javnih ustanova za upravljanje nad posebno šticećenim dijelovima prirode te u slučajevima neizvršenja obveza rješavanja su naložene odgovarajuće mjere protupožarne zaštite;
- sukladno **točkama 14., 15., 17. i 18. Programa aktivnosti**, nadzornici Inspektorata su u dogovoru i koordinaciji s odgovarajućim inspekcijama Ministarstva gospodarstva (elektroenergetska inspekcija), Ministarstva poljoprivrede i šumarstva (poljoprivredna inspekcija), Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja (inspekcija zaštite prirode) i Ministarstva pomorstva prometa i veza (inspekcija cestovnog i željezničkog prometa), obavili zajednički nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara na elektroenergetskim vodovima i građevinama, sigurnosnim površinama uz pojedine željezničke i cestovne pravce, te odlagalištima komunalnog otpada;
- redovnim nadzorom zapisnički je utvrđeno koje su jedinice lokalne samouprave provele zadaću **točke 24. Programa aktivnosti**, odnosno osnovale, ustrojile i opremile vatrogasne postrojbe sukladno procjeni opasnosti i planu zaštite od požara.

Do **30. lipnja 2001. godine** u Republici Hrvatskoj zbog nepoštivanja i kršenja odredbi Zakona o zaštiti od požara i podzakonskih propisa, Zakona o poljoprivrednom zemljištu, Zakona o šumama, te županijskih i općinskih Odluka o načinu i vremenu spaljivanja koje se odnose na otvoreni prostor u okviru provedbe represivnih mjera podnijeto je ukupno **740** prijava od čega je **401** rješenje po skraćenom postupku te **339** zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. Nadalje podnijeto je **76** kaznenih prijava, **6** kaznenih i prekršajnih prijava zajedno te **158** izvješća državnom odvjetništvu.

Obavljeni nadzori, sukladno **točkama 14., 15., 16., 17., 18. i 24. Programa aktivnosti** prikazani su tabelarno, prema vrsti poslova i poduzetim mjerama:

Redni broj	Građevine i prostori	inspeksijskih pregleda	kontrolnih pregleda	donijetih rješenja	naloženih mjera	Prekršajne prijave					
						pravne		odgovorne		fizičke	
						Z	R	Z	R	Z	R
1.	Hoteli	120	16	40	200	18	12	18	12		
2.	Moteli	20	1	4	26	2	2	2	2		
3.	Turistička naselja	8	2	2	17						
4.	Autokampovi	14	1	7	36	1		1			
5.	Marine	6	2	1	5						
6.	Disco- klubovi	32	2	1	2						
7.	Ostali ugostiteljski objekti	55	5	22	44	2	3	2	3	1	4
8.	Bolnice	32	14	8	33	9	8	9	8		
9.	«Hrvatske šume» d.o.o. (šumarije)	56	3	16	58		1		1		
10.	Nacionalni parkovi	2	1	2	6						
11.	Parkovi prirode	7	1	1	4						
12.	Ostali zaštićeni objekti prirode	8									
13.	Benzinske postaje	180	15	45	118	12	31	12	34		
14.	Pravne osobe u kojima se obavlja utovar opasnih tvari u motorna vozila, pretaču zapaljive tekućine i plinovi	62	4	13	35	3	3	3	4		
15.	Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, prometom i korištenje eksplozivnih tvari	80	5	11	24	1	3	1	3		
16.	Prodavaonice oružja i streljiva	109									
17.	Trase elektroenergetskih vodova s pripadajućim elektroenerg. građevinama	68	45	14	43						
18.	Željezničke pruge	19		2	5						
19.	Glavni cestovni pravci	54		13	18						
20.	Odlagališta komunalnog otpada	51	3	38	35						
21.	Nadzor u jedinicama lokalne samouprave (Gradovi)	99	6	16	57						2
22.	Nadzor u jedinicama lokalne samouprave (Općine)	276	7	41	126					11	20
23.	Protupropisno spaljivanje na otvorenom prostoru	3								145	89
24.	Javne vatrogasne postrojbe	27	17	15	47	5	3	5	3		
25.	Dobrovoljna vatrogasna društva	205	114	73	128	35	73	35	73		
26.	Vatrogasne postrojbe u gospodarstvu	14	15	6	23	2		2			
UKUPNO:		1.612	292	391	1.091	91	143	91	143	157	115

Z = zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka
R = rješenje o prekršaju po skraćenom postupku

Važno je naglasiti da je do kraja godine Inspekcija ministarstva unutarnjih poslova **podnijela 3.282 prijava**, od čega **1.297 rješenja po skraćenom postupku** te **1.985 zahtjeva** za pokretanje prekršajnih postupaka za pravne i fizičke osobe poradi neprovođenja mjera zaštite od požara i eksplozija.

Analizom stanja izvršenja obveza i zadaća iz Programa aktivnosti u promatranom razdoblju i usporedbom s pokazateljima za isto razdoblje 2001. godine ocjenjuje se da su jedinice lokalne i područne samouprave, vezano za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite od požara, učinile pozitivne pomake. Naime, u Istarskoj i Primorsko-goranskoj županiji procjena ugroženosti i planovi zaštite od požara su u potpunosti izrađeni, dok je u ostalim priobalnim županijama izrada istih u tijeku.

Pozitivna ocjena može se dati aktivnostima koje poduzimaju ostali nositelji pojedinih zadaća Programa aktivnosti (javne ustanove, vatrogasne zajednice i dr.).

Na temelju izvršenih pregleda stanje zaštite od požara na području priobalja može se ocijeniti zadovoljavajućim. Broj naređenih mjera i podnesenih prekršajnih prijava je na razini prošlogodišnjih.

Nadalje, u operativnoj pripremi protupožarne (ljetne) sezone, Ministarstvo unutarnjih poslova provelo je sljedeće:

- prema **točki 4.** izvještena su predstavnička tijela županija, gradova i općina na priobalju o obvezi uključivanja vatrogasnih zapovjednika u stožere Civilne zaštite
- na temelju **točke 6.** imenovano je Državno vatrogasno zapovjedništvo, te Operativna zapovjedništva priobalja i kontinentalnog dijela RH. Nadalje, u svim županijama ustrojena su vatrogasna zapovjedništva, održane su sjednice i izrađeni operativni planovi aktivnog uključivanja svih subjekata zaštite od požara;
- provedba promidžbenih aktivnosti sukladno **točki 7.** dogovorena je s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom. Prihvaćen je program promidžbe Hrvatske vatrogasne zajednice uz osiguranje sredstava za istu putem Ministarstva unutarnjih poslova. ,
- na temelju **točke 9.** tijekom mjeseca travnja i svibnja održani su informativno-savjetodavni sastanci s predstavnicima poglavarstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih zainteresiranih za zaštitu od požara na priobalju;
- na temelju **točke 15.** održan je sastanak s predstavnicima Uprave HŽ na kojem su dogovorene dodatne mjere zaštite od požara uz pružni pojas i postupci u slučaju nastanka požara uz pružni pojas,
- u provedbi **točke 23.** u tijeku je ispitivanje sustava gašenja požara eksplozivima. Ispitivanje se provodi na Fakultetu za strojarstvo i brodogradnju u Zagrebu (Centar za transfer tehnologija). Nadalje, uz potporu Ministarstva znanosti i tehnologije provodi se znanstveno istraživački projekt «Biotehničke mjere u zaštiti i obnova šuma od požara» na Šumarskom fakultetu u Zagrebu;
- sukladno **točki 25.** provedena je smotra pripadnika interventne i specijalističke vatrogasne postrojbe CZ te ažurirana su osobna zaduženja pripadnika i procjene ugroženosti i planovi civilne zaštite;
- na temelju **točke 28.** 25. lipnja 2002. godine aktiviran je Centar za koordinaciju i vođenje gašenja požara na priobalju (Divulje) i djelovao je do 17. rujna 2002. godine;
- prema **točki 29.** izvršena je provjera spremnosti pripadnika Javnih vatrogasnih postrojbi za popunu vatrogasnih baza na priobalju. Tijekom protupožarne sezone angažirano je 220 profesionalnih vatrogasaca raspoređenih u redovne smjene za četiri vatrogasne baze. Prva smjena startala je 26. lipnja 2002. godine, a pojačana dežurstva završila su 17. rujna 2002. godine;
- u suradnji s Ministarstvom obrane RH, prema **točki 30.,** utvrđeni su uvjeti i način korištenja zračnih snaga i napisane odgovarajuće upute te iste dostavljene o načinu postupanja;
- sukladno potpisanim i ratificiranim međunarodnim bilateralnim Sporazumima, razrađena je metodologija traženja i pružanja potrebne pomoći. Isto je izvršeno i s NATO Euroatlantskim centrom za koordinaciju pri otklanjanju posljedica katastrofa iz Bruxellesa. Metodologija

traženja i pružanja pomoći međunarodnih snaga razrađena je tijekom provedbe vježbe «Kroćenje zmaja» koja se održala u svibnju 2002. godine na području Dalmacije. Tijekom požarne sezone u intervencijama gašenja požara otvorenog prostora na području Republike Hrvatske nije tražena pomoć međunarodnih snaga, a također pripadnici naših postrojbi nisu djelovali izvan područja Republike Hrvatske.

2. Ministarstvo obrane RH kao nositelj zadataka i sudjelovatelj u aktivnostima na provedbi Programa aktivnosti obavilo je:

- provedba **točka 28.** obrazložena je u okviru izvješća o izvršenim zadacima Ministarstva unutarnjih poslova;
- prema **točkama 30. i 41.** Planom uporabe OS RH u protupožarnoj sezoni utvrđeni su načini angažiranja ljudstva i sredstva Ministarstva obrane u gašenju požara,

Angažiranje NOS OS RH:

- zemaljske NOS ostvarile su na **5 požara otvorenog prostora (ukupno 458 vojnika- gasitelja) 4.317 radnih sati.**
- protupožarne zračne snage ostvarile su ukupno **2.465 letova i 456 sat naleta** na požarište; od čega:
 - ❖ protupožarni zrakoplovi Canadair (pet zrakoplova) **2.012 letova i 230 sati** naleta;
 - ❖ izviđačko-navalni zrakoplovi (dva zrakoplova) **238 letova** te **119 sati** naleta i izviđanja;
 - ❖ helikopteri Mi-8 MTV1 (šest helikoptera) 215 letova, 107 sati (naleta, izviđanja, prijevoza ljudi i opreme), te **prevezli 1.120 gasitelja i 58 tona** vatrogasne opreme.
- sukladno **točki 35.** provedeno je dodatno specijalističko osposobljavanje protupožarne zrakoplovne skupine (letačkog i tehničkog osoblja) provodi se sukladno kadrovskim mogućnostima Ministarstva obrane.
- na temeljem **točke 36.,** redovito prati stanje i korištenje resursa postojećih zrakoplova iz protupožarnih zračnih snaga. U dostavljenom izvješću ističu manje probleme oko nabavke zamjenskih dijelova za protupožarne zrakoplove, a također je izrađen Program remonta helikoptera kojim bi obnovili postojeću helikoptersku eskadrilu do ljeta 2003. godine;
- sukladno **točki 38.** Vladi Republike Hrvatske dostavljen je zahtjev za osiguranjem sredstava za remont i nabavku dodatnog broja protupožarnih zrakoplova i helikoptera;
- na temelju **točke 39.** s nadležnim službama Ministarstva pomorstva, prometa i veza nije dogovoren način oslobađanja naknade zračnim lukama za zrakoplove i helikoptere koji se koriste u akcijama gašenja požara,
- prema **točki 41.,** u dijelu nabavke opreme za namjenski organizirane snage Hrvatske vojske, istaknut je nedostatak odgovarajuće opreme i tehnike za gašenje požara.

3. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja kao nositelj zadataka i sudjelovatelj u aktivnostima na provedbi Programa aktivnosti obavilo je:

- prema **točki 13. i 18.** nadzorne službe MZOPU (inspekcija zaštite okoliša i zaštite prirode) obavile su preglede odlagališta komunalnog otpada i nadzor nad provedbom obaveza javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima i parkovima prirode na način i u opsegu kako je opisano u okviru izvješća o izvršenim zadacima Ministarstva unutarnjih poslova;
- prema **točki 16.** na temelju izvješća Javnih ustanova za upravljanje nacionalnim parkovima i parkovima prirode, te provedenim nadzorima, utvrđeno je slijedeće:

- ❖ svi nacionalni parkovi i parkovi prirode imaju izrađene Procjene ugroženosti od požara, Planove zaštite od požara i Pravilnike zaštite od požara te su u skladu s istim izrađeni Operativni programi zaštite od požara.
- ❖ u svim parkovima organizirana je motriteljska služba,
- ❖ u NP Mljet i NP Brijuni dislocirani su profesionalni vatrogasci s tehnikom iz Javnih vatrogasnih postrojbi kontinentalnog dijela (Koprivnica i Bjelovar).
- ❖ neke javne ustanove ugovorom o suradnji regulirali su međusobne obveze s lokalnim dobrovoljnim vatrogasnim društvima i s «Hrvatskim šumama» d.o.o.,
- ❖ preventivne aktivnosti djelatnici nacionalnih parkova provodili su pohađanjem tečajeva protupožarne zaštite, održavanjem protupožarnih prosjeka, staza i putova, održavanjem sustava veza i protupožarne opreme, postavljanjem znakova opasnosti od požara te održavanjem vježbi gašenja od požara te provedbom protupožarno-preventivnih nadzora,
- ❖ utvrđeno je, sukladno planovima i procjenama, stvarno stanje ljudi i tehnike za protupožarnu zaštitu na području upravljanja pojedine Javne ustanove

4. Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva kao nositelj zadataka i sudjelovatelj u aktivnostima na provedbi Programa aktivnosti obavilo je:

- na temelju **točke 5.**, u suradnji s «Hrvatskim šumama» d.o.o. potrebne mjere djelomice nisu provedene jer nije donesen Pravilnik o zaštiti šuma od požara čime je onemogućeno provođenje mjera zaštite od požara šuma u privatnom vlasništvu ili u šumama kojima gospodare pravne osobe,
- prema **točki 11.** Uprava šumarstva i lovstva izvijestila je sve županije o obvezi donošenja mjera propisane člankom 49. Zakona o šumama. Navedene mjere propisale su samo Karlovačka i Krapinsko –zagorska županija;
- sukladno **točkama 14. i 15.** poljoprivredni inspektori redovito su pratili održavanje i čišćenje cestovnog i pružnog pojasa,
- prema **točki 16.** proveden je nadzor nad agrotehničkim mjerama i utvrđeno je da većina općina i gradova navedene mjere nisu donijele sukladno **točki 10.** Programa aktivnosti,
- na temelju **točke 17.** izrađen je plan nadzora mjera poljoprivrednog zemljišta na trasama elektroenergetske mreže, za pojedine trase (distribucijsko područje) određen je poljoprivredni inspektor za koordinaciju aktivnosti na terenu s nadležnom osobom Hrvatske elektroprivrede za to distribucijsko područje,
- prema **točki 20.** nabava GIS sustava bit će provedena putem projekta Obnove i zaštite obalnih šuma čime se uz funkciju zaštite šuma od požara može primijeniti i za druge potrebe (lociranje munja),
- sukladno **točki 26.** provodi se uobičajeno motrenje na žitorodnim područjima u vrijeme žetve.

5. Ministarstvo pomorstva, prometa i veza kao nositelj zadataka i sudjelovatelj u aktivnostima na provedbi Programa aktivnosti obavilo je:

- sukladno **točki 14.** provedeno je čišćenje cestovnog pojasa uz državne i županijske ceste te autoceste sukladno izrađenom Godišnjem planu čišćenja cestovnog pojasa. Sva poduzeća koja upravljaju cestama, autocestama i cestovnim objektima donijela su normativne akte o zaštiti od požara.
- temeljem **točke 25.** Ministarstvu unutarnjih poslova dostavljeni su podaci o plovilima, te se isti prosljeđeni korisnicima na terenu;

6. Državni inspektorat kao nositelj zadataka i sudjelovatelj u aktivnostima na provedbi Programa aktivnosti obavio je:

- temeljem **točke 16.** sastavio je plan nadzora za gospodarske inspektore u području šumarstva i dostavio svojim područnim jedinicama i ispostavama na Jadranskom području RH.

O obavljenom inspekcijskom nadzoru dostavljeno je izvješće u kojem je istaknuto:

- da su izvršili sve zadatke po Programu aktivnosti. Inspekcijom je obuhvaćeno 83 subjekata nadzora, izvršeno je 174 nadzora na objektima, sastavljeno je ukupno 107 zapisnika o inspekcijskim pregledima te donijeto 16 rješenja o otklanjanju utvrđenih nepravilnosti,
- da su, u suradnji s Inspektoratom unutarnjih poslova i elektroenergetskim inspektorima proveden nadzor nad Hrvatskom elektroprivredom (Zagreb) te elektrodistribucijskim područjima i pogonima na priobalju. Značajnije nepravilnosti nisu istaknute,
- da su u pregledu odlagališta komunalnog otpada utvrdili da se na većini odlagališta primjenjuju propisane i naložene mjere,
- da u pregledu «Hrvatskih šuma» d.o.o. i Uprava šuma na priobalju nisu utvrdili veće nepravilnosti u provedbi mjera zaštite od požara
- da su u nadzoru «Hrvatskih željeznica» utvrđene manje nepravilnosti na području Ličko-senjske županije, koje su odmah ispravljene,
- da su u nadzoru cesta na području Istarske županije utvrđene manje nepravilnosti, koje su odmah ispravljene,

Nadalje, Državni inspektorat u razdoblju od lipnja do listopada sukladno Planu nadzora proveo je dodatne i kontrolne inspekcijske preglede. U tim pregledima obuhvaćeno 19 subjekata nadzora, izvršeno je 48 nadzora na objektima te donijeto 2 rješenja o otklanjanju utvrđenih nepravilnosti. Dodatni nadzor proveden je u Upravama šuma s područja Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske županije, odlagalištima komunalnog otpada Istarske županije, te HEP Zagreb i elektrodistributivnom području Gospića i Karlobaga.

7. Državni hidrometeorološki zavod kao nositelj zadataka i sudjelovatelj u aktivnostima na provedbi Programa aktivnosti obavio je:

- temeljem **točke 19.** od 01. lipnja svakodnevno su dostavljali Stvarni indeks opasnosti od požara na otvorenom prostoru Državnom vatrogasnom centru te se isti svakodnevno prosljeđivao odgovarajućim subjektima zaštite od požara. Nadalje, izrađivali su i dostavljali dnevne i polutjedne prognoze za područje Jadrana i priobalja. U slučaju većeg požara otvorenog prostora Državni hidrometeorološki zavod izrađivao je lokalne prognoze za područje požara. Državni hidrometeorološki zavod ističe da je imao dodatne troškove, poradi izrade novog programskog paketa za izračun indeksa opasnosti od nastanka i širenja požara otvorenog prostora.
- prema **točki 22.** izrađena je studija u suradnji s Energetskim institutom «Hrvoje Požar» za određivanje optimalnog sustava praćenja i lociranje munja na području Jadrana. Svojstva sustava za praćenje i lociranje munja prezentirana su potencijalnim korisnicima sustava u prosincu 2002. godine. Za potpunu primjenu sustava praćenja i lociranje munja na području Jadrana, za koji je zainteresirano više subjekata (MUP, Hrvatska vojska, HEP d.d., osiguravajuća društva), sukladno prosudbi Državnog hidrometeorološkog zavoda, potrebno je izdvojiti *5 milijuna kuna* za početne investicije, te *oko 820 tisuća kuna* godišnje.

8. «Hrvatske šume» d.o.o. dostavile su Ministarstvu unutarnjih poslova i istakle provedbu slijedećih zadataka u:

- **točki 5.** izradile su planove motrenja, čuvanja i ophodnje otvorenog prostora i dostavile iste županijskim vatrogasnim zapovjednicima;
- **točki 7.** provodile su promidžbene aktivnosti sukladno dogovore na Hrvatskoj televiziji i Hrvatskom radiju, na lokalnim radio postajama, putem plakata i znakovima upozorenja postavljenim u šumama I. i II. stupnja ugroženosti;
- **točki 12.** provodi se izrada šumskih prosjeka sukladno Planu izrade šumskih prosjeka za razdoblje od 2001. do 2005. godine. U razdoblju od siječnja do rujna izrađeno je **191,23 km** protupožarnih prosjeka s elementima šumskih cesta;
- **točki 26.** ustrojena je motriteljsko dojavna služba i opremljena potrebnom opremom
- **točki 34.** za područje krša ustrojena je 21 interventna grupa na razini Uprava šuma te 18 jedinica, dok je za područje kontinenta ustrojeno 249 jedinica. Sve ekipe opremljene su

vozilima i odgovarajućom opremom, a Planovi rada interventnih grupa i jedinica dostavljene su županijskim vatrogasnim zapovjednicima.

9. «Hrvatske željeznice» nositelj su zadataka iz **točke 15.** temeljem kojeg je provedeno slijedeće:

- Uprava HŽ- Hrvatskih željeznica donijela je Odluku o donošenju Plana i programa posebnih mjera zaštite od požara na HŽ - Hrvatskim željeznicama za 2002. godinu. Planom su pruge podijeljene na područja ugroženosti i mjere zaštite u pružnom pojasu,
- izvršeno je tretiranje pružnog pojasa retardantima na prugama visoke požarne ugroženosti tijekom mjeseca travnja ove godine, a iste mjere poduzimane su tijekom cijele sezone na najugroženijim dijelovima pruge,
- uz pruge pored redovne ophodnje uvedena je i pojačana ophodnja opremljena sredstvima veze za dojavu požara,
- uspostavljena je stalna motrilačka služba na mjestima s najboljim pregledom kritičnih usponskih dijelova pruge,
- osigurano je pružno vozilo (TMD) koji je proveo ophodnju nakon svakog prolaska vlaka na dionici Kaštel Stari - Labin Dalmatinski,
- prijevozna sredstva s diesel-motorom opremljena su iskrolovkama na ispušnom sustavu koji je održavan i kontroliran svaki tjedan, a oštećene mrežice se zamjenjuju,
- tijekom sezone provedeno je redovno održavanje i kontrola kočionih sustava,
- putem razglasa prije polaska vlaka putnici su upozoravani o zabrani bacanja zapaljivih predmeta iz vlaka na zemljište uz željezničku prugu.

10. Hrvatska elektroprivreda kao nositelj zadataka i sudjelovatelj u aktivnostima na provedbi Programa aktivnosti obavila je prema **točki 17.:**

- imenovala Koodinacijski tim za praćenje provedbe posebnih mjera zaštite od požara na elektroenergetskim objektima i vodovima,
- u organizacijskim područjima provela su mjere zaštite od požara,
- sudjelovala u kontrolnim nadzorima MUP-a, Državnog inspektorata i Ministarstva poljoprivrede i šumarstva,
- uklonila sve nedostatke utvrđene rješenjima nadzora,
- sudjelovala pri izradi Studije optimalnog sustava praćenja i lociranja munja na području Jadrana.

11. Hrvatska vatrogasna zajednica kao nositelj zadataka i sudjelovatelj u aktivnostima na provedbi Programa aktivnosti obavila je:

- prema **točkama 6., 7., i 9.** kako je opisano u dijelu provedbe točaka Ministarstva unutarnjih poslova,
- uoči i tijekom sezone, sukladno **točki 8.**, Hrvatska vatrogasna zajednica održala je dva seminara za županijske vatrogasne zapovjednike i zapovjednike javnih vatrogasnih postrojbi,
- sukladno **točki 24.** prema planu Operativno-tehničkog stožera Hrvatske vatrogasne zajednice u javnim vatrogasnim postrojbama dodatno je uposleno 500 dobrovoljnih vatrogasaca na određeno vrijeme u razdoblju od 15. lipnja do 15. rujna. Za provedbu ove točke iz sredstava Programa aktivnosti u 2002. godini utrošeno je 2.946.000,00 kuna. Nadalje, Dubrovačko-neretvanska, Splitsko-dalmatinska i Šibensko-kninska županija iz vlastitih sredstava provele su dodatno zapošljavanje 192 dobrovoljnih vatrogasaca tijekom sezone,
- na temelju **točke 29.** izrađen je Plan pripreme dobrovoljnih vatrogasaca kontinentalnog dijela. Navedeni vatrogasci stavljeni su na raspolaganje glavnom vatrogasnom zapovjedniku. U 11 županija za potrebe gašenja velikih požara ukupno je u pripravi bilo 492 vatrogasaca, koji tijekom sezone nisu bili angažirani u gašenju velikih požara otvorenog prostora,

- prema **točki 32** provedena je dislokacija vatrogasnih snaga s tehnikom iz kontinentalnog u 18 mjesta priobalnog dijela Republike Hrvatske. Za provedbu ove točke iz sredstava Programa aktivnosti u 2002. godini utrošeno je *924.552,00 kuna*.

OCJENA PROTUPOŽARNE SEZONE

Sukladno pokazateljima broja požara, opožarene površine i materijalne štete protupožarna sezona 2002. može se smatrati vrlo uspješnom iz nekoliko razloga:

1. provedba Plana intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na području Republike Hrvatske kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske («Narodne novine», br. 25/01) u kojem je jasno definiran način zapovijedanja, povećanja snaga sukladno stupnju opasnosti te odgovornost u vođenju intervencija.
2. povoljna meteorološka situacija i poduzimanje protupožarnih preventivnih mjera rezultirale su smanjenom broju požara otvorenog prostora i smanjenoj opožarenoj površini na priobalnom području Republike Hrvatske. Takva ocjena može se potvrditi uvidom u dostavljene podatke drugih zemalja mediteranskog područja (Grčka, Španjolska, Italija) koji također bilježe značajno manji broj požara otvorenog prostora.
3. mjerodavne inspekcijske službe Državnog inspektorata i pojedinih Ministarstava kontinuirano su tijekom razdoblja od travnja do listopada provodile redovne, izvanredne i kontrolne preglede sukladno zakonima, Programu aktivnosti i internih Planova rada te su temeljem istih rješenjima naložile provođenje propisanih i utvrđenih mjera zaštite od požara, a u slučajevima neprovođenja naloženih mjera pokretale prekršajne postupke.
4. usprkos nizu neprovedenih mjera uočeno je povećanje stupnja odgovornosti i realizacija zadataka drugih izvršitelja i sudionika Programa aktivnosti.

U neprovođenje mjera i zadataka Programa aktivnosti kao i neprovođenje zakonskih odredbi u zaštiti od požara ističemo:

1. kako većina jedinica lokalne (regionalne) samouprave još uvijek nije izradila procjene ugroženosti od požara i planove zaštite od požara koji su temeljni dokumenti za učinkovitu zaštitu od požara potrebno je insistirati na povećanoj odgovornosti istih u dosljednoj provedbi te zadaće Programa aktivnosti.
2. kao i prethodnih godina, neprovođenje mjera u šumama u privatnom vlasništvu i na neobrađenim poljoprivrednim površinama i područja koja se vode kao minirana. Odluku o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina nisu provele Županija dubrovačko-neretvanska, zadarska, šibensko-kninska i ličko-senjska.
3. na većini odlagališta komunalnog otpada poduzima se vrlo malo u pogledu zaštite od požara, posebice u jedinicama lokalne samouprave koje nemaju organiziran prijevoz otpada. Posebni problem predstavljaju «divlje deponije» koje su neograđene, bez stalne čuvarske službe i kontrole odlaganja. Uz nekontrolirano spaljivanje takvog otpada, postoji opravdana opasnost od, po okoliš i zdravlje, odlaganja opasnog otpada i emisije štetnih tvari u tlo, vode i zrak.
4. nedostatna tehnička opremljenost vatrogasnih postrojbi za gašenje većih požara otvorenog prostora